

Кад се неко данас на Западу позива на Џона Стјуарта Мила (1806-1873) и његово класично дело "О слободи" (1859), или је професор који има слабе везе са реалношћу па се сећа лекција које је волео кад је био студент, или је – ђаво однео шалу – па се човек мора почешати по глави и обрнути раширени поглед на свет и замислити се над сетовима (не)вредности који се на Западу безусловно пропагирају бар пола века. У постлиберализму, како се ово данас зове.

Јер како разумети да текст у "Њузвику" под насловом "Нико нема право на сопствене чињенице о Украјини" у првом броју овог месеца, ове године, почиње: "У есеју О слободи, Џон Стјуарт Мил је објаснио важност слушања супротних ставова отвореног ума. Нагласио је како, упркос сопственим дубоким убеђењима, можда грешимо. Вероватније је да смо делимично у праву, а делимично грешимо. Затим, постепеним прилагођавањем можемо напредовати ка бољем разумевању. Коначно, Мил је истакао да чак и ако смо потпуно у праву, наша мишљења ће се претворити у устајалу догму осим ако не будемо приморани да их бранимо." Потпуна негација стања на Западу око украјинске кризе.

Корак назад од "доброћудног деспотизма"

А Руси? Нису баш варвари, али би могли за ову прилику добити ту улогу. Узме се Монтескије који вели да се у апсолутној монархији влада апсолутном влашћу према фиксним и утврђеним законима, а деспот влада – својом вољом и хиром. И ето, Путин који је добијао улогу Хитлера, сад се гурне међу деспоте и – може се ударити на његове варваре

Могло се код Мила – који је преко тридесет година радио у Источноиндијској компанији, на коју се данас гледа као на претечу блек-роковског организовања и пословања – наћи и основа за другачији поглед: "Претпоставити да су исти међународни обичаји и иста правила међународног морала могући између једне и друге цивилизоване нације, те између цивилизованих нација и варвара, велика је грешка... Окарактерисати свако понашање према варварском народу као кршење закона народа, само показује да онај ко тако говори никада није разматрао ту тему", говорио је слободољубац Мил.

Тако да се оно што заступа англосаксонски свет око Украјине могло подвући и под право на "доброћудни деспотизам", јер "деспотизам је легитиман начин владавине у опхођењу с варварима".

А Руси? Нису баш варвари, али би могли за ову прилику добити ту улогу. Узме се Монтескије који вели да се у апсолутној монархији влада апсолутном влашћу према фиксним и утврђеним законима, а деспот влада – својом вољом и хиром. И ето, Путин који је добијао улогу Хитлера, сад се гурне међу деспоте и – може се ударити на његове варваре. Међутим, у "Њузвику" се не узима тај Мил.

Да ли Запад полако спушта лопту поводом рата у Украјини

Пише: Слободан Рељић
петак, 18 август 2023 20:20

